

Leerlingen onderzoeken de haalbaarheid van hun voorstel.

Waarom?

Kinderen hebben het recht om informatie te krijgen of bekend te maken en om hun mening uit te drukken.

Het doel van deze methodiek is: samen met de leerlingen meer informatie inzamelen over een probleem, idee of voorstel. Dat doe je om duidelijk te maken wat de mogelijkheden en beperkingen zijn, en om de haalbaarheid te toetsen (zie pag. 67-70).

Voor wie?

Leerlingen die 'kunnen' lezen en schrijven. De methodiek is zeker vlot toe te passen bij leerlingen vanaf het vierde leerjaar. Voor jongere kinderen kun je de methodiek aanpassen, en meer ondersteuning voorzien.

Hoe lang?

Ongeveer een half uur voor elk detectivegroepje.

Waarmee?

- > Detectiveschrift met vragen per voorstel
- > Schrijfgerief
- > Eventueel organigram van de school (zie fiche organigram)

Je kunt de hele onderzoeksopdracht leuk inkleden door bijvoorbeeld petten te voorzien, een vergrootglas of een onderzoekstas.

Aan de slag

De vertreksituatie is: jij en je leerlingen kozen thema's (problemen, ideeën, voorstellen) waarvan jullie werk willen maken.

Groepsindeling

Laat je leerlingen het thema kiezen dat ze het liefst onderzoeken. Per thema ontstaat er zo een werkgroepje, een detectivegroepje. Een zestal leerlingen per groepje is nog net werkbaar.

Stap 1 - Informeren over opzet en verloop: wat gaan we uitzoeken en hoe?

Je kunt het gesprek inleiden met de vraag 'wat is een detective?' of 'wat doet een detective?' Dan zoek je samen met de leerlingen naar bekende voorbeelden: detectives die ze kennen van tv-series en stripverhalen.

Leg de leerlingen uit wat jullie vandaag doen, waarom zij detectives zijn. Daarna verduidelijk je wat je met de informatie achteraf (samen) gaat doen. En wanneer.

Het is de bedoeling dat elk detectivegroepje met jouw steun de haalbaarheid van zijn voorstel onderzoekt. Eerst werk je in de klas per detectivegroepje. Je werkt rond vragen om een beter zicht te krijgen op de voorstellen. Gebruik de vier hoofdvragen die elke detective stelt:

1. Wat weten we al?
2. Wat weten we (misschien) nog niet?
3. Waar kunnen we die ontbrekende informatie vinden?
4. Wie gaat welke informatie zoeken en wanneer?

Nadat alle detectivegroepjes deze vragen in hun detectiveschrift beantwoordden, plan je samen een aantal onderzoeksopdrachten. Je plant waar je naartoe moet en wat je moet doen om de ontbrekende informatie te zoeken.

Stap 2 - Voorbereiden in de klas: wat weten we al?

De leerlingen zitten met hun detectivegroepje rond een tafel. Elk groepje krijgt een detectiveschrift (zie de kopieerbare bladen 'detectiveschrift' achteraan). Ze schrijven er de namen van alle groepsleden op.

Ze behandelen elke hoofdvraag met de bijvragen afzonderlijk. Hebben ze één hoofdvraag samen helemaal besproken? Dan schrijven ze in hun detectiveschrift de antwoorden rond hun eigen voorstel. Als leerkracht illustreer je de vragen best met een voorbeeld om de leerlingen te laten zien waarover de vragen gaan.

Je zoekt dus nog geen antwoorden voor elk voorstel, maar je verduidelijkt alleen de vragen die elke detectivegroep gaat beantwoorden.

Volg de vragen in het detectiveschrift.

Wat weten we al?

Deze vraag gaat over informatie die al in onze hoofden zit. Dat is al heel wat! Om deze vraag te beantwoorden kunnen we terugrijpen naar eerdere gesprekken in de klas.

Aan de leerlingen vraag je om per detectivegroepje neer te schrijven **welk voorstel** zij onderzoeken.

Bijvoorbeeld: Meer documentaires bekijken. Strips in de bibliotheek. Een project over beroepen, een leerlingenraad oprichten, dansen tijdens de middagpauze, geld inzamelen voor een leerling met een ongeneeslijke ziekte, gangen opfleuren.

We weten ook al **voor wie** ons voorstel bedoeld is.

Wie heeft er iets aan als we het voorstel uitwerken? Wie gaat er verandering van onder vinden?

Bijvoorbeeld: onze klas, de hele school, de ouders, een kleine groep leerlingen van de school (bijvoorbeeld bij dansen tijdens de middagpauze).

Misschien weet je ook al wat de **anderen van het voorstel denken**.

Van de leerlingen in de klas weten we het uit de bespreking van de voorstellen. Misschien hebben de leerlingen er al met anderen op school over gepraat? Ook dat kunnen ze dan noteren.

Het detectiveschrift invullen

De leerlingen denken in hun groepje na over wat ze al weten. Ze grijpen terug naar de gesprekken en discussies in de klas, toen ze het voorstel kozen. En naar hun eigen ervaringen en kennis. Ze schrijven alles op in hun detectiveschrift.

Stap 3 - Voorbereiden in de klas: wat moeten we nog meer weten?

Nadat de leerlingen hoofdvraag 1 beantwoordden, licht je hoofdvraag 2 toe.

Zeker om vragen rond 'Wat weten we nog niet' te beantwoorden, is het belangrijk dat je de leerlingen uitlegt dat de bijvragen anders zijn voor elk voorstel dat de detectivegroep onderzoekt. Soms is een vraag uit het detectiveschrift minder relevant. Soms ontbreekt er een vraag: die voegen we dan zelf toe op het einde. Illustreer dat met eenvoudige voorbeelden over plaats en geld.

Wat weten we misschien nog niet?

Is het voorstel **wettelijk** toegelaten?

Mag het van de wet? Zijn er voorwaarden aan verbonden? Moet je bijvoorbeeld eerst een verzekering nemen?

Hoeveel **geld** kost dit voorstel?

Is er geld nodig? Waarvoor? Hoeveel geld hebben we nodig? Is er geld? Waar of hoe gera- ken we aan dat geld? Iets organiseren? De directie?

Hebben we **plaats** nodig voor het voorstel uit te voeren?

Hieronder vallen alle vragen die met plaats of ruimte te maken hebben.

Waar gaat het door? Waar is er plaats vrij? Waar kun je het plaatsen? Waar gaan jullie naartoe?

Welk **materiaal** hebben we nodig?

Materiaal kun je heel ruim opvatten. Het gaat niet alleen over een hamer, verf of een tafel, maar ook over bijvoorbeeld een bus inleggen, kopieën die je moet maken, een boeken- plank om de strips op te zetten.

Hoeveel **tijd** vraagt het om dit voorstel uit te voeren?

Ook hierover kun je heel wat vragen stellen. Tijd voor het voorstel zelf: hoeveel tijd heb- ben we nodig om het voorstel uit te werken? Wanneer willen of mogen we eraan werken? Hoelang willen we dat doen (die danslessen bijvoorbeeld)? Hoeveel weken, maanden, dagen gaat dat door? Om de hoeveel weken komen we samen? Wanneer willen we starten? Wanneer willen we het voorstel klaar hebben?

Wat **kunnen we zelf** met de klas oplossen of realiseren?

Hier kan het ook gaan over vaardigheden. Bijvoorbeeld: wat moeten we kunnen om het voorstel zelf uit te werken of op te lossen? Schilderen? Kunnen we dat leren?

Wie **hebben we nodig** om het voorstel uit te werken?

Het kan hier gaan over mensen in en buiten de school. Bijvoorbeeld: ouders, andere leer- lingen, leerkrachten of klassen, buurtbewoners, een architect.

Het kan ook gaan over vragen als: wat moeten we waar ter bespreking of ter goedkeuring voorleggen? Wie moet het mee ondersteunen? Wie moet zeker op de hoogte zijn?

Zijn er **nog dingen die we moeten weten? Wat?**

Misschien kwamen niet alle vragen aan bod die belangrijk zijn voor het voorstel? Wat vragen we ons nog meer af?

Het detectiveschrift invullen

Vraag de leerlingen om in hun groepje na te denken over de vragen. Maak duidelijk dat je meer dan ja- en nee-antwoorden nodig hebt. Dat ze grondig moeten overleggen met elkaar en dat ze bij jou terecht kunnen als ze nog vragen hebben of iets niet begrijpen.

Stap 4 - Voorbereiden in de klas: waar kunnen we de ontbrekende informatie vinden?

Nadat de leerlingen de vragen oplosten, zien we welke informatie we nog nodig hebben. Vraag de leerlingen om op te schrijven waar of bij wie ze die informatie kunnen vinden.

Stap 5 - Voorbereiden in de klas: wie gaat welke informatie zoeken en wanneer?

De hoofdvraag is nu: wat moeten we zelf doen om aan die informatie te geraken?

Welke activiteiten en acties plannen we daarvoor? Wie doet concreet wat?

Wie bezoeken we? Wie bellen we op? Wie sturen we een e-mail of een brief? Wat staat erin? Wanneer doen we dat?

Het detectiveschrift invullen

Elk detectivegroepje bespreekt de vraag en schrijft in het detectiveschrift wat ze concreet gaan doen en wie van hun groepje dat gaat doen.

Samen met de hele klas de geplande opdrachten overlopen

Elk groepje vertelt wat ze tegen de volgende 'bijeenkomst' onderzoeken en hoe ze dat gaan doen. De rest van de klas - jijzelf inbegrepen - kan ze dan nog extra tips geven.

Maak je afspraken heel concreet en duidelijk. Tegen wanneer moeten ze de extra informatie bij elkaar krijgen? Kunnen ze er in de uren aan werken? Wanneer kunnen ze bij jou terecht voor ondersteuning? Het is de bedoeling dat ze alle informatie in hun detectiveschrift schrijven, zodat er niets verloren gaat.

Stap 6 - Stand van zaken opmaken: hoever staan we nu?

In stap 6 maak je samen een stand van zaken op. Daarna plan je het vervolg.

- > Waar staan we nu?
- > Wat moeten we nog doen?
- > Wanneer werken we verder? Wanneer bespreken we de informatie die jullie als detectives verzamelden?
- > Wat gebeurt er daarna?

Tips

Tips over vragen stellen, modereren en mogelijke valkuilen vind je in hoofdstuk 3 onder 'Ideeën, knelpunten en suggesties verzamelen' en onder 'Prioriteiten bepalen' (pagina 58-66).

Tips over samenwerken en afspraken maken met je leerlingen vind je in hoofdstuk 3 onder 'Informereren over het opzet en verloop' (pagina 52-53).

Extra uitleg en tips over 'Meer informatie inwinnen over de haalbaarheid' en 'De mening en advies van anderen vragen in en buiten de school' vind je in hoofdstuk 3, pagina 67-75.